

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

SV

Yttrande 01/2022

(i enlighet med artikel 287.4 i EUF-fördraget)

**över Europeiska
kommissionens förslag till
förordning om stadgar för och
finansiering av europeiska
politiska partier och europeiska
politiska stiftelser**

Innehållsförteckning

	Punkt
Inledning	01–04
Allmänna kommentarer	05–09
Särskilda kommentarer	10–49
Förslagets ekonomiska konsekvenser för EU:s budget	10–11
Lån	12
Medfinansiering	13–15
Ytterligare egna medel	16–19
Bidrag	20–27
Bidrag från länder utanför EU	20–24
Bidrag – övriga kommentarer	25–27
Donationer	28–29
Rapporteringskrav	30–32
Sanktioner	33–38
Finansiering av folkomröstningskampanjer	39–43
Transparens i politisk reklam	44–47
Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
Förenkling av den rättsliga ramen	49
Bilaga	
Korshänvisningar mellan artiklar i förslaget och våra kommentarer	

EUROPEISKA UNIONENS REVISIONSRÄTT HAR ANTAGIT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 287.4,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag till förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser,

med beaktande av rådets begäran om revisionsrättens yttrande som togs emot den 21 januari 2022,

med beaktande av Europaparlamentets begäran om revisionsrättens yttrande som togs emot den 31 januari 2022, och

av följande skäl:

(1) Europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser är inte organ som unionen har upprättat i den mening som avses i artikel 287.1 i EUF-fördraget och omfattas inte som sådana av vår revision. Men i den mån som de får finansiering från EU-budgeten är vi behöriga att utföra revisioner som grundas på granskning av bokföringsmaterial och besök på plats i deras lokaler enligt villkoren i artikel 287 i EUF-fördraget.

(2) Medel som europeiska politiska partier och stiftelser får från andra källor än EU-budgeten omfattas inte automatiskt av vår revision. Men på grund av växel-spelet mellan EU-finansiering och finansiering från andra källor kan vi också behöva granska användningen av dessa andra medel under vårt revisionsarbete.

(3) Vid våra revisioner inför revisionsförklaringen 2019 och 2014 identifierades brister i upphandlingsförfaranden och icke stödberättigande ersättningsanspråk från europeiska politiska partier.

(4) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014¹ av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser trädde i kraft den 1 januari 2017 och har sedan dess ändrats två gånger².

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014.

² Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/673 av den 3 maj 2018 och genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2019/493 av den 25 mars 2019.

(5) I enlighet med förordningens översynsklausul (artikel 38) har Europaparlamentet³ och Europeiska kommissionen⁴ lagt fram separata rapporter om tillämpningen av förordning 1141/2014.

(6) Den 25 november 2021 förelade kommissionen Europaparlamentet och rådet ett förslag till förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser⁵ (nedan kallat *förslaget*) som ska ersätta förordning 1141/2014.

³ Europaparlamentets betänkande (A9-0294/2021) av den 26 oktober 2021 om tillämpning av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (2021/2018(INI)), följt av resolutionen av den 11 november 2021.

⁴ COM(2021) 717 final, 23.11.2021.

⁵ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 25.11.2021.

Inledning

01 Enligt fördraget⁶ ska de politiska partierna på europeisk nivå bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja. För närvarande finns det tio registrerade europeiska politiska partier och tillhörande stiftelser⁷.

02 Den totala EU-finansiering som är tillgänglig för europeiska politiska partier har ökat med tiden, från 6,5 miljoner euro 2004⁸ till 46 miljoner euro 2021⁹. Den finansiering som beviljats europeiska politiska stiftelser ökade från 5 miljoner euro 2008 till 23 miljoner euro 2021. Enligt den nuvarande förordningen ska 10 % av årsbudgeten fördelas i lika delar mellan de partier som är berättigade till finansiering, medan återstående 90 % ska fördelas proportionellt mellan partierna i förhållande till deras andel valda ledamöter av Europaparlamentet. Finansieringen betalas ut som förfinansiering.

03 Det slutliga finansieringsbeloppet fastställs efter att en extern revisor har avgett en rapport och efter att myndigheten för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (nedan kallad *myndigheten*) och Europaparlamentets utanordnare har utfört sina respektive kontroller. Bidragsberättigande kostnader omfattar möten, konferenser, personal, studier och kampanjkostnader i samband med val till Europaparlamentet. Myndigheten registrerar europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser och kan utdöma sanktioner.

04 Enligt kommissionens motivering¹⁰ syftar förslaget till att

- öka de europeiska politiska partiernas och stiftelsernas ekonomiska bärkraft,
- underlätta deras kontakter med sina nationella medlemspartier, så att europeiska politiska partier lättare kan delta i nationella kampanjer om EU-frågor,

⁶ Artikel 10.4 i [fördraget om Europeiska unionen](#).

⁷ Källa: [Myndigheten för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser](#).

⁸ Europaparlamentets utredningstjänst: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, s. 29–31.

⁹ Europaparlamentets budget för 2021, s. 46.

¹⁰ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 25.11.2021, s. 2.

- åtgärda de återstående svagheter som gäller finansieringskällor och transparens i finansieringen (särskilt vad gäller donationer och finansiering från källor utanför EU),
- minska den alltför stora administrativa bördan,
- öka rättssäkerheten,
- hantera den framväxande nya politiska miljön med dess onlinekampanjer, risker för utländsk inblandning och överträdelser av dataskyddsreglerna i samband med politisk reklam.

Allmänna kommentarer

05 Precis som i våra tidigare yttranden¹¹, och i enlighet med vårt mandat, fokuserar vi på faktorer som kan påverka EU:s budget, och vi lämnar därför inga synpunkter på de delar av förslaget som främst rör politiska val. Oaktat detta viktiga förbehåll anser vi att förslaget i allmänhet är i linje med kommissionens angivna huvudmål (se punkt **04**).

06 Vi välkomnar de bestämmelser som syftar till att öka transparensen kring finansieringen av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser, såsom mekanismen för tillbörlig aktsamhet vad gäller donationer.

07 Vi anser dock att förslaget innehåller ett antal brister i frågor som rör

- lån (se punkt **12**),
- medfinansiering (se punkterna **13–15**),
- ytterligare egna medel (se punkterna **16–19**),
- bidrag från medlemspartier och organisationer från länder utanför EU (se punkterna **20–24**),
- andra bidrag och donationer (se punkterna **25–29**),
- sanktioner (se punkterna **33–37**),
- europeiska politiska partiers finansiering av nationella folkomröstningskampanjer (se punkterna **39–43**),
- transparens i politisk reklam (se punkterna **44–47**).

08 Vi noterar också att förslaget inför ytterligare skyldigheter för myndigheten, vilket kommer att göra dess roll mer komplex.

¹¹ Revisionsrätten har avgett två yttranden om finansieringen av europeiska politiska partier och stiftelser: [yttrande 01/2013](#) över förordning nr 1141/2014 och [yttrande 05/2017](#) över ändringsförordningen av den 3 maj 2018.

09 I det följande avsnittet lämnar vi särskilda kommentarer till förslaget. I punkterna **12**, **37** och **49** upprepar vi våra tidigare rekommendationer som inte har genomförts i det aktuella förslaget. I **bilagan** finns korshänvisningar mellan våra särskilda kommentarer och de föreslagna ändringarna.

Särskilda kommentarer

Förslagets ekonomiska konsekvenser för EU:s budget

10 Förslagets bilaga med finansieringsöversikt för rättsakten innehåller information om budgetkonsekvenserna för myndigheten på grund av den förväntade kostnaden för ytterligare en anställd. Vi noterar att myndigheten gjorde en högre uppskattning i sitt utkast till budgetplan.

11 I kommissionens motivering till förslaget anges att sänkningen av medfinansieringssatsen för europeiska politiska partier kan innebära att ytterligare finansiella resurser måste tillföras och att detta ska beslutas på årsbasis av budgetmyndigheten. Vi noterar därför att budgetkonsekvenserna är osäkra.

Lån

12 Europeiska politiska partier och stiftelser tog i allt större utsträckning lån för att uppfylla kraven på egna medel¹². Lån ingår visserligen i definitionerna av "donationer" och "bidrag" i artikel 2.7 och 2.8, men det finns inga särskilda bestämmelser om lånens ursprung och villkor, vilket redan påpekats i våra tidigare yttranden (se punkt **05**).

Medfinansiering

13 Artikel 20.4 i förslaget innehåller en sänkning av medfinansieringssatsen för europeiska politiska partiers egna medel från nuvarande 10 % till 5 %. Genom förslaget införs dessutom en ny finansieringssats på 0 % från egna medel för det år då val till Europaparlamentet äger rum. Kommissionen motiverar de föreslagna ändringarna med att vissa partier, särskilt de mindre, har svårt att samla in de medel som krävs och att det skulle innebära en anpassning av reglerna till medfinansieringssatserna för stiftelser.

14 Vi noterar att medfinansieringen från EU-budgeten har ökat från 75 % 2004 till 85 % 2007 och 90 % från 2018 och framåt¹³. Vi kommenterar inte den föreslagna

¹² Europaparlamentets utredningstjänst: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, s. 39.

¹³ *Ibidem*, s. 34.

ökningen till 95 % eftersom det är ett politiskt beslut. Enligt en studie som nyligen genomförts för parlamentets räkning handlar det om en avvägning mellan å ena sidan de europeiska politiska partiernas svårigheter att skaffa den medfinansiering som krävs och behovet av ökad finansiell stabilitet och å andra sidan risken för att de europeiska politiska partierna minskar sina redan svaga direkta kopplingar till det civila samhället och medlemsstaterna¹⁴.

15 Vi anser att den finansiering på 100 % som föreslås i samband med val till Europaparlamentet inte är förenlig med begreppet medfinansiering som innebär att medel inte ska tillhandahållas helt från EU:s budget. Därför anser vi att ett minsta bidrag bör komma från de europeiska politiska partiernas egna medel enligt gällande bestämmelser i budgetförordningen. Dessutom kan olika medfinansieringssatser under olika år skapa komplexitet när det gäller överföringar av outnyttjade anslag till påföljande år.

Ytterligare egna medel

16 För närvarande är de europeiska politiska partiernas och stiftelsernas inkomstkällor, förutom medel från EU:s budget, begränsade till bidrag eller donationer. En tredje kategori av inkomstkällor kopplade till partiets eller stiftelsens egen ekonomiska verksamhet, som benämns "egna medel", föreslås i artiklarna 2.9 och 23.13. Dessa "egna medel" får inte överstiga 5 % av partiets eller stiftelsens årsbudget.

17 Vi anser att termen "egna medel", såsom den används för att definiera enbart de ytterligare inkomster som genereras av ekonomisk verksamhet, är otydlig eftersom det i praktiken redan finns egna medel (inkomster från bidrag och donationer). Vi föreslår därför att man använder en mer specifik term, även i rubriken till artikel 23 i förslaget.

18 I artikel 3.1 g i förslaget anges att ett villkor för att registrera ett europeiskt politiskt parti är att det inte är vinstdrivande. Det finns en risk för att vissa ekonomiska verksamheter inte är förenliga med den artikeln. Därför föreslår vi att en förteckning upprättas över de ekonomiska verksamheter som anses förenliga med artikel 3.1 g.

¹⁴ Studie beställd av Europaparlamentet: Edoardo Bressanelli: *Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations*, mars 2022, s. 52.

19 Vi rekommenderar att man lägger till bestämmelser för att undvika risken att dessa ytterligare egna medel uppbärs för att kringgå de regler som gäller för bidrag och donationer, särskilt reglerna om maxbelopp och källan till medlen som anges i artikel 23 i förslaget.

Bidrag

Bidrag från länder utanför EU

20 Enligt den nuvarande förordningen är det inte tillåtet för europeiska politiska partier att samla in bidrag från medlemspartier som har sitt säte utanför Europeiska unionen, såsom förklaras i punkt **24**.

21 Genom artikel 23.9 och 23.10 i förslaget skulle europeiska politiska partier och stiftelser få möjlighet att samla in bidrag från medlemspartier eller medlemsorganisationer som har sitt säte i länder som tillhör Europarådet. Dessa bidrag får inte överstiga 10 % av de totala bidragen för att minska risken för utländsk inblandning. Bidragens totala värde får inte överstiga 40 % av årsbudgeten för ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse. Enligt kommissionen är syftet med detta förslag att stärka samarbetet med långvariga medlemspartier som delar EU:s värden. Efter brexit har Europaparlamentet konstaterat ett ökat behov av att se över olika kategorier av partimedlemskap och uttaget av medlemsavgifter¹⁵. Medlemspartier från Förenade kungariket betraktas nu som medlemmar från tredjeländer och får inte lämna bidrag enligt den nuvarande rättsliga grunden.

22 Enligt bilaga I till kommissionens förslag ska europeiska politiska partier och stiftelser lämna en förklaring om att de åtar sig att säkerställa att deras medlemspartier eller medlemsorganisationer respekterar de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget¹⁶ (medlemmar från EU-länder) eller likvärdiga värden (medlemmar från länder utanför EU). Detta åtagande skulle också utgöra ett ytterligare villkor för registrering enligt artikel 3.1 e och artikel 3.2 d.

¹⁵ Europaparlamentets betänkande (A9-0294/2021) av den 26 oktober 2021 om tillämpning av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (2021/2018(INI)), punkt 18, följt av resolutionen av den 11 november 2021.

¹⁶ Respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter.

23 Vi anser att förslaget inte innehåller åtgärder som på lämpligt sätt minskar risken för utländsk inblandning i europeiska politiska partier genom medlemmar som lämnar bidrag och har sitt säte i länder utanför EU som tillhör Europarådet. I praktiken skulle det vara svårt att säkerställa att sådana medlemmar respekterar de likvärdiga värden som avses i bilaga I, eftersom den term som används är mycket bred och saknar en tydlig definition. Vi noterar också att godtagandet av bidrag från länder utanför EU inte är förenligt med en annan regel som förbjuder donationer från enheter som är baserade i ett tredjeland eller från enskilda personer från ett tredjeland vilka inte har rösträtt i val till Europaparlamentet (se artikel 23.6 i förslaget).

24 I motiveringen till förslaget hänvisas till tribunalens dom av den 25 november 2020 i mål T-107/19¹⁷ som bekräftade att ett parti utanför EU inte omfattades av förordningens definition av ett "politiskt parti" eftersom det inte var en "sammanslutning av medborgare" (i EU) och inte hade "erkänts av eller inrättats i enlighet med rättsordningen i minst en medlemsstat". Definitionen av ett politiskt parti i artikel 2.1 i förslaget förblir oförändrad. Vi anser att bidrag från medlemspartier med säte i länder utanför EU till följd av mål T-107/19 fortfarande kan tolkas som förbjudna.

Bidrag – övriga kommentarer

25 För ökad transparens anser vi att information om bidrag från enskilda medlemmar (fysiska personer) i ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse bör offentliggöras på samma sätt som bidrag från medlemspartier eller medlemsorganisationer är offentliga. Vi föreslår därför att en hänvisning till artikel 23.11 införs i artikel 36.1 f i förslaget med vederbörlig hänsyn till dataskyddsbestämmelser.

26 I artikel 23.11 andra stycket anges att taket på 18 000 euro per år för bidrag från enskilda medlemmar inte ska tillämpas om den berörda medlemmen också är en vald ledamot av Europaparlamentet, ett nationellt eller regionalt parlament eller en regional församling. Vi föreslår att andra stycket i artikel 23.11 stryks för att främja likabehandling.

27 Vi anser att det finns ett redaktionellt fel i artikel 23.11 första stycket där det borde hänvisas till punkterna 9 och 10 snarare än till punkterna 8 och 9.

¹⁷ Se tribunalens dom av den 25 november 2020 i mål T-107/19.

Donationer

28 I artikel 23.5 i förslaget föreskrivs att europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser för alla donationer över 3 000 euro ska begära att givarna lämnar de uppgifter som krävs för att de ska kunna identifieras på ett korrekt sätt och att partierna och stiftelserna på begäran ska översända de mottagna uppgifterna till myndigheten. I artikel 23.8 specificeras att myndigheten får begära in ytterligare uppgifter i syfte att utföra kontroller om den har anledning att tro att en donation har gjorts i strid med förordningen. Enligt artikel 23.3 ska donationer som görs och utgifter som finansieras genom dessa donationer inom sex månader före valet till Europaparlamentet anmälas veckovis. Vi välkomnar dessa bestämmelser som syftar till att öka transparensen i fråga om donationer.

29 Vi noterar att det i artikel 23.6 anges att anonyma donationer och bidrag inte får tas emot av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser. Att fastställa ett tröskelvärde på 3 000 euro för identifiering av givare i artikel 23.5 är oförenligt med detta förbud mot anonymitet.

Rapporteringskrav

30 För närvarande är europeiska politiska partier och stiftelser skyldiga att lämna in sina årsbokslut och åtföljande noter i enlighet med tillämplig lag i den medlemsstat där de har sitt säte och även på grundval av de internationella redovisningsstandarderna. Genom artikel 26.1 a i förslaget avskaffas skyldigheten att lägga fram årsbokslut på grundval av de internationella redovisningsstandarderna i syfte att förenkla den administrativa bördan och minska kostnaderna.

31 Vi noterar att europeiska politiska partier och stiftelser förser Europaparlamentet med information för dess utförande av lämpliga kontroller, att deras räkenskaper granskas av en extern revisor och att myndigheten förser dem med standardmallar för tillhandahållande av information om donationer och bidrag.

32 Vi ställer oss bakom förslagets artikel 26.1 a som kommer att minska den administrativa bördan men understryker det fortsatta stora behovet av kontroller för att minska de finansiella riskerna för EU:s budget. På senare tid har vi rapporterat om brister i offentlig upphandling och icke stödberättigande kostnader som redovisats av

europiska politiska partier¹⁸, vilket kräver ökad uppmärksamhet och gör att vi ser sådana kostnader som förknippade med hög risk.

Sanktioner

33 I artikel 30.4 a i förslaget anges att sanktioner ska åläggas som "en fast andel" av årsbudgeten för det europeiska politiska partiet eller stiftelsen vid icke kvantifierbara överträdelser. Genom förslaget införs i artikel 30.4 a i–iv ett antal procentintervall, utan att de tillämpliga reglerna definieras närmare. Vi anser att det finns en inkonsekvens mellan begreppen fast andel och olika procentintervall inom samma artikel.

34 Enligt artikel 21.4 ska europeiska politiska partier visa att deras medlemspartier "kontinuerligt" har offentliggjort uppgifter på sina webbplatser om könsfördelningen bland kandidaterna vid det senaste valet till Europaparlamentet och om hur könsfördelningen bland partiets ledamöter av Europaparlamentet har utvecklats. Genom artikel 30.2 a ix i förslaget införs sanktioner för bristande efterlevnad av bestämmelserna i ovan nämnda artikel. Vi föreslår att skyldigheten att offentliggöra uppgifter om könsfördelningen definieras bättre eftersom ordet "kontinuerligt" inte tydligt anger hur ofta uppgifterna behöver uppdateras.

35 I artikel 30.2 a vi i förslaget föreslår kommissionen att man stryker de bestämmelser i den nuvarande förordningen som innebär att myndigheten kan utdöma sanktioner om felaktigheter i årsboksluten upptäcks av de organ som är behöriga att utföra revision eller kontroller av mottagarna av finansiering från Europeiska unionens allmänna budget. Vi förstår att dessa bestämmelser stryks med tanke på att skyldigheten att offentliggöra årsbokslut på grundval av de internationella redovisningsstandarderna tas bort, men vi anser att det skulle begränsa revisionernas effekt. Vi föreslår därför att man behåller möjligheten för myndigheten att utdöma sanktioner om felaktigheter upptäcks av revisionsorgan även om de avser årsbokslut som offentliggjorts i enlighet med tillämplig lag i den medlemsstat där det europeiska politiska partiet eller stiftelsen har sitt säte.

¹⁸ Se punkt 9.8 i [revisionsrättens årsrapport för 2019](#) och punkt 9.11 i [revisionsrättens årsrapport för 2014](#).

36 I den föreslagna artikel 30 om sanktioner anges två olika tillvägagångssätt om ett parti eller en stiftelse befinner sig i någon av de uteslutningssituationer som avses i artikel 136.1 i budgetförordningen:

- o Artikel 30.1 a – myndigheten ska som en påföljd besluta att stryka ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse ur registret.
- o Artikel 30.2 a v – för icke kvantifierbara överträdelser ska myndigheten utdöma ekonomiska sanktioner vilka i artikel 30.4 a vi definieras som 50 % av det föregående årets budget för det berörda europeiska politiska partiet eller den berörda europeiska politiska stiftelsen.

Vi anser att det bör klargöras i förslaget om dessa sanktioner är kumulativa.

37 Påföljderna för kvantifierbara överträdelser (t.ex. för felaktiga belopp som tagits emot eller inte anmälts) begränsas fortfarande till 10 % av årsbudgeten för det europeiska politiska partiet eller den europeiska politiska stiftelsen (artikel 30.4 b i förslaget) trots att vi i våra tidigare yttranden har rekommenderat att detta tak ska tas bort.

38 Genom förslaget avskaffas perioden på tre månader mellan myndighetens beslut om att avregistrera ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse och beslutets ikraftträdande. Enligt artikel 11.5 ska beslutet få verkan efter att ha anmälts. Vi håller med om att detta ändringsförslag bidrar till ett starkare skydd av EU:s ekonomiska intressen.

Finansiering av folkomröstningskampanjer

39 Finansieringen av europeiska politiska partier får användas för att finansiera europeiska politiska partiers kampanjer i samband med val till Europaparlamentet i vilka de eller deras medlemmar deltar. De nuvarande reglerna tillåter inte att europeiska politiska partier (direkt eller indirekt) finansierar andra partier, särskilt inte nationella politiska partier, eller folkomröstningskampanjer. Genom artikel 24.2 i förslaget införs en möjlighet att finansiera folkomröstningskampanjer om de avser "genomförandet av unionens fördrag".

40 Nationella politiska partier deltar vanligtvis aktivt i folkomröstningskampanjer. Vi anser att det skulle vara svårt att skilja mellan finansiering av folkomröstningskampanjer och indirekt finansiering av nationella partier (för att täcka kostnader som dessa nationella partier annars skulle behöva betala för kampanjerna).

Indirekt finansiering av nationella partier är fortfarande förbjuden enligt artikel 25 i förslaget.

41 Dessutom är begreppet ”genomförandet av unionens fördrag” inte särskilt exakt, och i praktiken skulle det vara svårt att avgöra vilka specifika folkomröstningskampanjer som berättigar till finansiering.

42 Folkomröstningar som anordnas på nationell nivå regleras av medlemsstaternas lagstiftning. I de flesta medlemsstater är det inte tillåtet att finansiera nationella partier eller politiska kampanjer från utlandet¹⁹.

43 Vi anser därför att europeiska politiska partier inte bör tillåtas finansiera nationella folkomröstningskampanjer på grund av svårigheterna att kontrollera om kostnaderna är stödberättigande enligt artikel 24.2.

Transparens i politisk reklam

44 Genom artikel 5 i förslaget införs en skyldighet för europeiska politiska partier att fastställa en policy för användningen av politisk reklam. Dessutom måste europeiska politiska partier lämna uppgifter om varje politisk annonsering till myndigheten som ska offentliggöra dem i datakatalogen. Medlemsstaterna ska utse nationella tillsynsmyndigheter som ska övervaka efterlevnaden av dessa krav och underrätta myndigheten om detta.

45 Vi välkomnar syftet med detta förslag som är att öka transparensen i politisk reklam. Vi anser dock att bestämmelserna i artikel 5.6 i förslaget inte är tillräckligt tydliga när det gäller de nationella regleringsmyndigheternas deltagande och deras samarbete med myndigheten. Det finns en risk för överlappande behörigheter, till exempel när det gäller kontrollen av policyn för politisk reklam och överlämnandet av uppgifter om politisk reklam. Vi rekommenderar en översyn av ansvarsområdena för vart och ett av de berörda kontrollorganen.

46 Enligt artikel 5.1 och 5.5 i förslaget ska europeiska politiska partier uppfylla sina skyldigheter enligt den kommande förordningen om transparens och inriktning när det

¹⁹ Donationer från utlandet är inte tillåtna i 22 av 27 medlemsstater. Källa: Studie som beställts av Europaparlamentets generaldirektorat för ekonomi: *Financing of political structures in EU Member States*, juni 2021, s. 17–18.

gäller politisk reklam²⁰ (ännu inte antagen), särskilt när de använder inriktnings- eller förstärkningsmetoder som inbegriper behandling av personuppgifter eller när de anlitar tillhandahållare av reklamtjänster.

47 Vi kommenterar inte detaljerna i dessa bestämmelser eftersom de ingår i förslaget till en annan förordning. Vi noterar dock att Europeiska datatillsynsmannen har avgett ett yttrande²¹ om förordningen om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam och föreslagit ett fullständigt förbud mot mikromålstyrning i politiskt syfte och ett förbud mot riktad reklam som baseras på genomgripande spårning.

Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden

48 Kontrollskyldigheterna delas mellan myndigheten och Europaparlamentets utanordnare. Enligt artikel 32.3 i förslaget ska de regelbundet utbyta åsikter och information om tolkningen och genomförandet av denna förordning. Vi välkomnar detta tillägg men anser att förslaget inte i tillräcklig utsträckning åtgärdar riskerna för överlappningar i fråga om ansvaret och luckor i kontrollerna:

- Begränsade befogenheter tilldelas myndigheten: I artikel 28.6 anges inte myndigheten uttryckligen som ett av de organ som får utföra nödvändiga kontroller på plats.
- Oklar fördelning mellan myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden: Om ett europeiskt politiskt parti eller en europeisk politisk stiftelse stryks ur registret anges i artikel 34.1 i den engelska språkversionen av förslaget att [”de”] (*”they”*) ska återkräva finansieringen från unionen.
- Ingen specifik kontrollfrekvens: I artiklarna 7.2 och 11.1 anges att myndigheten ”regelbundet” ska kontrollera att registrerade europeiska politiska partier och stiftelser fortsätter att uppfylla villkoren för registrering och bestämmelserna om styrning.
- Två organ har liknande ansvar för kontroller: I artikel 20.1 föreskrivs bland annat att Europaparlamentets utanordnare anger villkoren för de europeiska politiska partiernas ansökningar om finansiering. I artikel 21.3 och 21.4 föreskrivs att de europeiska politiska partierna i sina ansökningar till Europaparlamentet om

²⁰ COM(2021) 731 final, 25.11.2021.

²¹ Europeiska datatillsynsmannen avgav sitt yttrande nr 2/2022 den 20 januari 2022 om förslaget till förordning om insyn i och inriktning när det gäller politisk reklam.

finansiering ska inkludera uppgifter om politiska program och logotyper samt könsfördelning. Myndigheten har enligt artikel 30.2 a viii och ix rätt att utdöma sanktioner om den anser att dessa krav inte har uppfyllts.

Förenkling av den rättsliga ramen

49 Särskilda bestämmelser om finansiering av europeiska politiska partier och stiftelser ingår i förslaget och i budgetförordningen²². Dessutom införs genom förslaget bestämmelser om politisk reklam som även kommer att regleras av en ny förordning om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam²³. Denna nya förordning har ännu inte antagits. Vi upprepar vår tidigare ståndpunkt att en minskning av antalet lagtexter för att undvika eventuell överlappning av reglerna skulle förenkla den rättsliga ramen.

Detta yttrande antogs av revisionsrätten i Luxemburg den 7 april 2022.

För revisionsrätten

Klaus-Heiner Lehne
ordförande

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget.

²³ COM(2021) 731 final, 25.11.2021.

Bilaga

Korshänvisningar mellan artiklar i förslaget och våra kommentarer

Artikel i förslaget	Särskild kommentar	Punkt i revisionsrättens yttrande
2.1	Bidrag	24
2.7, 2.8	Lån	12
2.9	Ytterligare egna medel	16
3.1 e, 3.2 d	Bidrag	22
3.1 g	Ytterligare egna medel	18
5	Transparens i politisk reklam	44
5.1	Transparens i politisk reklam	46
5.5	Transparens i politisk reklam	46
5.6	Transparens i politisk reklam	45
7.2	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
11.1	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
11.5	Sanktioner	38
20.1	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
20.4	Medfinansiering	13
21.3	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
21.4	Sanktioner/Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	34, 48
23	Ytterligare egna medel	17, 19
23.3	Donationer	28
23.5	Donationer	28, 29

Artikel i förslaget	Särskild kommentar	Punkt i revisionsrättens yttrande
23.6	Bidrag/donationer	23, 29
23.8	Donationer	28
23.9, 23.10	Bidrag	21
23.11	Bidrag	25, 26, 27
23.13	Ytterligare egna medel	16
24.2	Finansiering av folkomröstningskampanjer	39, 43
25	Finansiering av folkomröstningskampanjer	40
26.1 a	Rapporteringskrav	30, 32
28.6	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
30.1 a, 30.2 a v, 30.4 a vi	Sanktioner	36
30.2 a vi	Sanktioner	35
30.2 a viii	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
30.2 a ix	Sanktioner/Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	34, 48
30.4 a	Sanktioner	33
30.4 b	Sanktioner	37
32.3	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
34.1	Myndighetens och Europaparlamentets ansvarsområden	48
36.1 f	Bidrag	25

Källa: Revisionsrätten, på grundval av förslaget och våra kommentarer.